

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

GK:56
7/6096

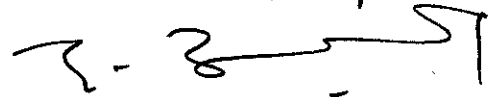
SAYI : B050MAH065000/ 2007
KONU: 7/6096 Esas No'lu yazılı soru önergesi

17/3 /2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 22/12/2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6096/10444/21952 sayılı yazısı.

Van Milletvekili Sayın Fatma KURTULAN'ın 7/6096 sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak; Hatay Valiliğince gönderilen cevabi yazı ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi arz ederim.



Beşir ATALAY
Bakan

EKİ:1

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
HATAY VALİLİĞİ
Hatay Mahalli İdareler Müdürlüğü

Sayı :B054VLK4310700/517.99/ 479-17

20 Ocak 2009

Konu :7/6096 Esas No'lu Yazılı Soru Önergesi
7/6038 Esas No'lu Yazılı Soru Önergesi

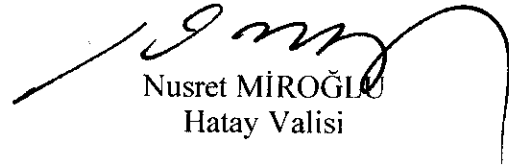
İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA
(Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü)

İlgi : a) 29.12.2008 tarih ve B.05.0.MAH.0.65.00.002/32759 sayılı emirleriniz.
b) ../.../2009 tarih ve B.05.0.MAH.0.65.00.002/550 sayılı emirleriniz.

Van Milletvekili Fatma KURTULAN'ın yazılı soru önergelerine verilecek cevaba esas olmak üzere bilgilerin istenilmiş olduğu ilgi emirler alınmakla, İlimiz İskenderun Kaymakamlığına iletilmiş olup, alınan cevabi yazılardan da anlaşılaacağı üzere;

İskenderun Belediye Başkanı Mete ASLAN hakkında basına ve kamuoyuna yansıyan kentin değişik noktalarında pano ve billboardlara, üzerinde Türkiye Haritası ile fotoğrafının yer aldığı " Bu vatan bizim, ya sev, ya terk et" yazılı afişleri astırması eylemiyle ilgili İskenderun Cumhuriyet Başsavcılığınca re'sen soruşturma başlatıldığı, soruşturma neticesinde **Kovuşturmaya Yer Olmadığına** karar verildiği anlaşılmış olup, İskenderun Cumhuriyet Başsavcılığının Soruşturma No: 2009/273, K.No:2009/57 sayılı kararı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Nusret MİROĞLU
Hatay Valisi

EK :
1-Karar (7 Sayfa)

27-01-09
4154

T.C.
İSKENDERUN
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Soruşturma No : 2009/273

Karar No : 2009/57

**KOVUŞTURMAYA YER OLMADIĞINA DAİR
KARAR**

DAVACI

: K.H.

ŞÜPHELİ

: **METE ASLAN**, Ali oğlu, Fatma'dan olma, 25/04/1944 doğumlu, Hatay İli, İskenderun İlçesi, Barbaros Mah. 1 cilt, 1049 aile sıra no, 1 sıra no'da nüfusa kayıtlı olup, İskenderun Belediye Başkanı olarak görev ifa eder.

SUÇ

: Halkı Kin ve Düşmanlığa Alenen Tahrik

SUÇ TARİHİ

: Aralık 2008

SUÇ YERİ

: İskenderun

SORUSTURMA EVRAKI İNCELENDİ

OLAY

Basına ve kamuoyuna yansıyan, İskenderun İlçe Belediye Başkanı Mete Aslan'ın kentin değişik noktalarındaki pano ve billboardlara, üzerinde Türkiye Haritası ile fotoğrafının da yer aldığı "Bu vatan bizim. Ya sev, ya terket" yazılı afişleri astırması eyleminin, herhangi bir suçu oluşup oluşmadığının araştırılıp değerlendirilmesi maksadıyla, anılan olayla ilgili olarak Cumhuriyet Başsavcılığımızca re'sen soruşturma başlatılmıştır.

SAVUNMA

Delil durumu itibariyle şüphelinin savunmasının alınması cihetine gidilmemiştir.

YAZILI DELİLLER

İskenderunda günlük olarak yayımlanan Vatan Gazetesi'nin 05/12/2008 tarih ve 1102 sayılı nüshasının, birinci sayfasında şüpheli Mete Aslan'ın konuyla ilgili olarak; "... Bazı politika cambazları "Ya Sev, Ya Terket!" sözünü kullandılar, sonradan karşılırlarına çıkan yaygaradan ürktüp bu sözlerini inkar etmeye başladılar... Her konuda düşüncelerimi ve inandıklarımı söylerim. Bölücü ihanet hareketinin tırmandığı bir dönemde, "Vatan" dediğimiz büyük değer üzerine olan düşüncelerimi ve duygularımı da açıkça ifade ediyorum. Hoşlanmayanlar, gocunanlar varsa; çıkıp "vatansever değilim" desinler. Yalana, dolana, sözü sapıtıp saptırmaya çalışmasınlar. Türk Milleti'ne karşı psikolojik savaş sürdüren odakların çığırkanlık görevini yapanlar soruyor: "Kim terke edecek?" Bunun cevabını ilkokul öğrencisi yavrularımız bile biliyor: Kendine "vatan sevmez" sıfatını layık görenler, vatan bölücülüğüne girişenler, kısacası vatan hainleri terke edecek! Bütün Türk Milleti'nin ve hemşerilerimin benimle aynı düşünce ve duygulara sahip olduğundan zerre kadar şüphe düşünmüyorum. Bizim sözümüz çok açık: "Bu vatan bizim; ya sev, ya terket!..." şeklinde açıklamalarda bulunduğuz

anlaşılmıştır.

İskenderun'da günlük olarak yayımlanan; Güney Gazetesi'nin 05/12/2008 tarih ve 10168 sayılı nüshasında, Körfez Gazetesi'nin 05/12/2008 tarih ve 17.329 sayılı nüshasında, Ilır Haber Gazetesi'nin 05/12/2008 tarih ve 916 sayılı nüshasında, İskenderun'da haftalık olarak yayımlanan; Hatay Yaşam Gazetesi'nin 04/12/2008 tarih ve 29 sayılı nüshasında, Günbatımı Gazetesi'nin 05/12/2008 tarih ve 187 sayılı nüshasında, şüphelinin konuyla ilgili açıklamalarına yer verildiği, vaki beyanların/açıklamaların, yukarıda değinilen beyanlara paralel bir beyan/açıklama olduğu görülmüştür.

İskenderun'da haftalık olarak yayımlanan İskenderun Postası Gazetesi'nin 15/12/2008 tarihli nüshasında/baskısında şüphelinin "... Ya sev, ya terket "sözünün arkasında durduğunu yineleyen başkan Mete Aslan: "... Yineliyorum, Türkiye'yi sevmeyenler, bölmek isteyenler, nifak tohumları ekmek isteyenler terketsin..." Afişlerin, DTP'nin miting yapma kararından önce asıldığına dikkat çeken belediye başkanı Mete Aslan: "Birileri olayı saptırmak istiyor, biz kimsenin miting yapmasına karşı durmak için böyle bir girişimde bulunmadık. İsteyen gelir yasal izinler çerçevesinde, tahrik yapmadan mitingini yapar ve gider. Ben özellikle İskenderun halkından istirham ediyorum, oyuna gelmeyin, provakatörlerin tuzağına düşmeyin" dedi.... Başkan Aslan bu afişlerle ilgili olarak: "Eleştiriciler de oldu, destek verenler de hepsine teşekkür ediyorum, ama şunu açık bir şekilde söyleyebilirim ki, yorumların %99'u beni destekler yönde" dedi. Şehrimizde iki polis memurunun şehit edilip bir polis memurunun yaralanması olayının ardından, DTP'nin burada miting yapacak olmasının daha manidar olduğunu kaydeden Mete Aslan: "Eleştiri yapanlar İskenderun'da iki polis memurunun şehit edilmesinden sonra, bu afişlerin gerginlik yaratacağını iddia ediyor. Peki terör örgütüne açıkça destek veren bir partinin İskenderun'da miting yapması halkın hassasiyetini zedelemiyor mu? Bir de Türkiye Haritası üzerine "ya sev" sözünü batıya, "ya terket" sözünü doğuya yazmamız yanlış yönle çekilmek isteniyor. Türkiye'de yaşıyor ve Türkçe konuşuyoruz. Osmanlıca lisan kullanmıyoruz ki sağdan sola doğru yazalım. Diyarbakır'da yapılan parka PKK'nın amplemi yapıldığında gerginlik olmuyor da bizim astığımız afişler mi birilerinin hassas duygularını incitiyor. Biz diyoruz ki: Bu vatan bizim. Var mı aranızda benim değildir diyen? Şimdi siz bu Vatana sahip çıktuktan sonra kim ne demiş? Ben Kürt, Arap, Çerkez yazmamışım ki, hedef göstermemişim ki. Neden belli bir kesim infial yaratıp, kamuoyunda kendilerine zulmedilmiş, hakaret edilmiş edası yaratmaya çalışıyor" ..." şeklindeki beyanlarına yer verildiği, şüphelinin benzer mahiyetteki beyanlarının, İskenderun'da günlük ve haftalık olarak yayımlanan gazeteler ile ulusal ve yerel bazda yayın yapan bir kısım televizyonlarda da yer aldığı tespit edilmiştir.

İskenderun İlçe Emniyet Müdürlüğü'nün 09/01/2009 tarih ve 2009/24 sayılı cevabi yazılarından, olay tarihlerinde; şüpheli belediye başkanının kentin değişik noktalarındaki pano ve billboardlara, üzerinde Türkiye Haritası ve fotoğrafının da yer aldığı "Bu vatan bizim. Ya sev, ya terket" yazılı afişleri astırması eyleminden kaynaklanan herhangi bir suçun işlenmediği anlaşılmıştır.

YASAL DÜZENLEMELER, DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE

Tüm bu deliller ışığında şüphelinin vaki eyleminin, 5237 sayılı TCK'nın 216/1. maddesinde ifadesini bulan "halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik" suçunu oluşturup oluşturmadığı hususunu kısaca tartışıp değerlendirmek gerekirse;

Halkı kin ve düşmanlığa tahrik suçu; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Özel Hükümler" başlıklı ikinci kitabının "Topluma Karşı Suçlar"ı düzenleyen üçüncü kısmının "Kamu Barışına karşı Suçlar" başlığını taşıyan beşinci bölümünde, 216/1. maddesinde verilmektedir. Anılan suçun maddi unsuru: Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa

alesten tahrik etmek. Suçun oluşması bakımından bu tahrikin kanunî güvencesi açısından açık ve yakın bir tehlike ortaya çıkarması gerekmektedir.

5237 sayılı TCK'nın 216/1. maddesinde ifadesini bulan "halk" kavramı "aynı ülkede oturan, ortak menfaatleri bulunan büyük bir grup olarak tanımlanabilir." Halk, kalabalıktan ayrı olarak asgari müşterekler dışında farklı düşünebilen ve farklı statüde olanlardan meydana gelmektedir. Halk kin ve düşmanlığa tahrik suçunun muhatapı ve mağdurudur. 5237 sayılı TCK'nın 216/1. maddesindeki özellikleri taşıyan halkın bir kesimidir. Suçun oluşması için halkın tamamının tahrik edilmesi aranmaz. Burada bir kişinin bir gruba karşı tahrik edilmesi değil, toplumda sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklılık arz eden halkın bir kesiminin/grubun, farklı bir halk kesimine/gruba karşı kin ve düşmanlığa tahrik edilmesi söz konusudur. Tahrik fiilinden önce de esasen bu gruplar arasında kin ve düşmanlık duygularının mevcut olup olmaması suçun oluşmasını etkilemez. Fiil, somut tehlike suçu niteliğinde olduğu için, tahrik fiili sonucunda bu farklı halk kesimlerinin birbirlerine karşı şiddet hareketlerine girişmeleri gerekmez. Eğer, fiil sonucunda böyle bir netice meydana gelmişse, diğer unsurlarda bulunmak koşuluyla 5237 sayılı TCK'nın 214. maddesinde ifadesini bulan "suç işlemeye tahrik suçu"ndan söz edilebilir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre; halkı oluşturan toplum bir bütündür. Nitekim Anayasa'mızın 10/1-2-3. maddesinde: "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz" denilmektedir. Keza; Anayasa'mızın 14. maddesindeki: "Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz. Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz" hükmüyle, düşüncüyü açıklama özgürlüğünün (2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, m. 25, 26) sınırının, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak yasayla sınırlanabileceği (2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, m. 13) ifade edilmiştir.

5237 sayılı TCK'nın 216/1. maddesinde sözü edilen, "sosyal sınıf" kavramı; "ekonomik nedenler veya bunun dışında oluşan gruplaşma olgularını" ifade eder.

"İrk" kavramı; insan türünün alt bölümü olarak "bir ailenin, bir halkın soyu, kökünü aldığı kendinden önceki nesillerle kendinden çıkan sonraki nesillerin tamamı, zümriyet, sülale" anlamına gelmektedir. İrk; "genetik bakımından şartlandırılmış, nispeten sabit şartlar altında kuşaktan kuşağa geçen belirli beden karakterlerinin birleşimine sahip olan fertler grubu" olarak da tanımlanmaktadır.

"Din"; "bir cemaatin sahip olduğu kutsal kitap peygamber veya kurucu, Tanrı kavramını da genellikle içinde bulunduran inanç sistemi ve bu sisteme bağlı olarak yapılan ibadet, yerine getirilmeye çalışılan ahlaki kurallar bütünü" olarak tanımlanabilir.

"Mezhep"; "bir dinin birbirinden farklı görüşlere sahip kollarına verilen ad" şeklinde ifade edilebilir.

"Bölge" kavramı ise; sınırları idari veya iktisadi birliğe, arazi, iklim ve bitki özelliklerinin benzerliğine veya üzerinde yaşayan insanların aynı soydan gelmiş olmalarına göre belirlenen toprak parçasına verilen addır.

Toplumu oluşturan bireylerin arasında, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep ve bölge bakımından farklılıklar bulunabilir; ancak bu farklılıkların kin ve düşmanlığa neden olması, buna imkan sağlaması düşünülemez. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 27/10/1998 tarih ve

27/335 sayılı kararında da vurgulandığı üzere, halkı, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep ve bölge farklılığına dayanarak birbirine karşı kamu güvenliği açısından açık ve yakın tehlikenin ortaya çıkmasına neden olabilecek şekilde düşmanlığa veya kin beslemeye atılan tahrik etme doğrultusunda açıklamalar düşünce özgürlüğü kapsamında değerlendirilemez.

"Kin"; "öç almayı gerektirecek şiddetli düşmanlık hareketlerinin zeminin oluşturan psikolojik bir hal" olarak tanımlanabilir.

"Düşmanlık" ise; "husumet beslenen konuya karşı düşünerek, tasarlayarak zarar vermeye, onu mağlup etmeye yönelmiş kin duygusu" olarak tanımlanabilir.

Yargıtay 8. Ceza Dairesi, 18/06/1974 tarih ve 1974-2/2 sayılı kararında düşmanlığı; "kin ve nefret duygusunu saçmak, yaymak, telkin eylemek" şeklinde tanımlamıştır.

5237 sayılı TCK'nın 216/1. maddesinde; "Kin ve düşmanlığa... Tahrik etmek" ibaresi kullanılmıştır. Buradaki "ve" bağlaç olup, "ile" anlamındadır. Bu bakımdan fiilin suç teşkil etmesi için yalnızca kine veya düşmanlığa tahrik yeterli olmayıp, eylem hem kine hem de düşmanlığa sevk edecek nitelikte bulunmalıdır.

"Aleniyet"; "doğrudan doğruya geniş bir şahıs kitlesi tarafından algılanabilecek hareketler" olarak tarif edilebilir.

"Tahrik" genel anlamıyla; "bir hususun gerçekleştirilmesi ya da gerçekleştirilmemesi ya da varolan bir durumun kişi veya kişilerin iradesi üzerinde etki yapması, iradenin harekete geçirilmesi, belirli bir yöne itilmesi"ni ifade eder.

Suçun oluşması için, tahrikin itici bir özelliğe, kapsama sahip olması, etkili ve inandırıcı bir çağrı içermesi gerekir. Tahrik teşkil eden hareket, tahrik edilenlerin; belirli özellikleri bulunan halk kesimlerine karşı düşmanlık veya kin beslemelerine, bu suretle insanlar arasında kitlesel düşmanlıkları uyandırmaya elverişli olmalıdır. Bu elverişlilik hem objektif hem de subjektif bakımdan bulunmalıdır. Şu halde; tahrik sayılan harekette tahrikle ulaşılmak istenen bu amacın açıklıklıkla belirtilmesi, ortaya konulması gerekir.

Tahrikin konusu kuşkusuz, kin ve düşmanlığa yönelik olmalıdır. Bu sebeple suçun oluşumu için yukarıda değindiğimiz "kin" ve "düşmanlık" tanımı dikkate alındığında, halkın; sosyal sınıf veya ırk veya din veya mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip kesimleri birbirine karşı, öç almayı gerektiren şiddetli düşmanlığa, nefret ve kötülüğe tahrik edilmiş olmalıdır. Suçun oluşumu için farklı özellikteki gruplardan birinin kötülenmesi, ağır biçimde tenkit edilmesi yeterli değildir. Suçun teşekkülü için farklı özellikleri olan iki grubun mukayesesi, aradaki zıtlığın ve menfaat çelişkilerinin ortaya konulması ve bu yapılırken gruplar arasında kin ve düşmanlık doğuracak ağırlıkta sözler sarfedilmesi gerekir. Kısacası; suçun oluşması için "grupların, gruplara karşı kin ve düşmanlığa bilfiil tahrik edilmiş olmaları" gerekir.

5237 sayılı TCK'nın 216/1. maddesinde; fiil dolayısıyla kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması arandığı için, anılan suç; soyut değil, somut tehlike suçu niteliğindedir. Bu düzenleme sayesinde "kin ve düşmanlık" ibaresinin anlamı da dikkate alındığında sadece "şiddet içeren ya da şiddeti tavsiye eden tahrikler" madde kapsamında değerlendirilebilecektir.

Söz konusu suçun cezalandırılabilmesi için kamu güvenliğinin bozulması tehlikesinin somut olgulara dayalı olarak ortaya çıkması gerekir. Bu nedenledir ki, kişinin söz ve davranışlarının kamu güvenliğini bozma açısından yakın bir tehlike oluşturduğunun tesbitinde zorunluluk bulunmaktadır. Kişinin söz ve davranışlarının, halkın bir kesimi üzerinde tahrik konusu fiillerin işleneceği hususunda duyulan endişeyi haklı kılacak bir etki oluşturmaması ve bu doğrultuda zarar neticesi doğurmayan bir hareketlenmenin meydana gelmesi gerekir. Sözgelimi, işlenen fiil neticesinde çeşitli halk kesimlerinin bir araya gelmesi veya bu halk kesimleri arasında bir infialin meydana gelmesi gibi.

"Düşünce hürriyeti" kavramı üzerinde de kısaca durulması gerekirse,

Kuşkusuz, bir hukuk devletinde hukuk düzeninin sağlıklı biçimde tesisi ve sağlanan hukuk güvenliği ile toplumsal barış ve düzenin aksamadan yaşatılabilmesi için, halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik suçu veya buna benzer hükümlerin ceza kanunlarında bulunması lüzumlu görülebilir. Hukuk; farklı sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölgelere mensup insanlar arasında, kamu düzenini bozacak şekilde kin ve düşmanlık oluşturan tahriklerin yapılmasına seyirci kalmaz, kalmamalıdır.

Bununla birlikte; bir hareketin ne zaman kin ve düşmanlığı tahrik, ne zaman bir vaziyet alışın, bir hakkın savunulması ya da haksızlığın enerjik biçimde dile getirilmesi sayılacağı hususları meseleyi düşünce hürriyetiyle devamlı bir ilişki halinde tutar. Dudakların arasından veya parmakların ucundan dış dünyaya aktarılan fikirlerden dolayı bir müeyyideye maruz kalma; bu ifadelerin Anayasanın 90. maddesinin son fıkrası uyarınca iç hukukumuzun bir parçası sayılan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 9 ve 10. maddelerinde güvence altına alınan "düşünce hürriyeti"nin sınırlarını aşması halinde söz konusu olur. Eğer düşünce hürriyeti'nin sınırları aşılmamış, ifade edilenler bu hürriyetle insanlara sağlanan serbest alan içinde kalmışsa, artık onlar pozitif hukukun koruması altındadır ki, Devlet bu kimseleri cezalandırmak bir yana, bu fikirlerini açıklama hürriyetini temin etmek durumundadır. İşte bu noktada hangi ifadelerin düşünce hürriyeti kapsamında olup güvenceye alındığını, hangilerinin ise düşünce hürriyetinin fertlere sağladığı serbest alanın dışına çıktığını tespit etmek gerekir.

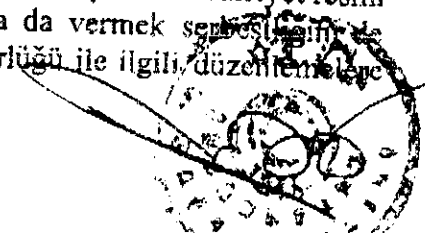
Doğal haklardan kabul edilen ifade hürriyeti, çoğulcu demokrasilerde, vazgeçilemez ve devredilemez bir niteliğe sahiptir. Öğretide/doktrinde değişik tanımlara rastlanmakla birlikte, genel bir kabulte ifade hürriyeti; insanın özgürce fikirler edinebilme, edindiği fikir ve kanaatlerinden dolayı kınanmama, bunları meşru yöntemlerle dışa vurabilme imkan ve özgürlüğüdür. Demokrasinin "olmazsa olmaz şartı" olan ifade hürriyeti, bir çok hak ve özgürlüğün temeli, kişisel ve toplumsal gelişiminde kaynağıdır.

İşte bu özelliğinden dolayıdır ki ifade hürriyeti, temel hak ve hürriyetler kapsamında değerlendirilerek, bir çok uluslararası belgeye konu olmuş, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda da ayrıntılı düzenlemelere tabi tutulmuştur. Bu bağlamda, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 19. maddesinde; "Herkesin görüş ve anlatım özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak, karışmasız görüş edinme ve herhangi bir yoldan ve hangi ülkede olursa olsun bilgi ve düşünceleri arama, alma ve yayma özgürlüğünü içerir",

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinin 1. fıkrasında; "Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, kanaat özgürlüğü ile kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir alma ve verme özgürlüğünü de içerir. Bu madde, devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine bağlı tutmalarına engel değildir" hükümlerine yer verilmiştir,

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 25. maddesinde, düşünce ve kanaat hürriyeti başlığı altında; "Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir, her ne amaçla olursa olsun, kimse düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz. Düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz",

26. maddesinde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinin 1. fıkrasındaki düzenlemeye benzer şekilde; "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi mekanların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar..." hükümleri yer almış, 28. maddesinde ise basın özgürlüğü ile ilgili düzenlemelere yer verilmiştir.



Görüldüğü gibi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinin 1. fıkrası ile Anayasa'nın 25 ve 26. maddelerinde ifade hürriyeti en geniş anlamıyla güvence altına alınmıştır. Ancak ifade hürriyetinin sonsuz ve sınırsız olmadığı, kısıtlı olsa sınırlanmışlığının gerekeceği, uluslararası ve ulusal alanda normlara konu edilmiştir. Bu cümleden olarak uluslararası alanda;

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesinin 2. fıkrasında; "Kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlükler, demokratik bir toplumda, gerekli tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, nizamın sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin açığa vurulmasının önlenmesi veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması için yasa ile öngörülen bazı merasime, koşullara, sınırlamalara veya yaptırımlara bağlanabilir",

17. maddesinde ise; "Bu sözleşme hükümlerinden hiç biri, bir devlete, topluluğa veya kişiye, sözleşmede tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesine veya burada öngörüldüğünden daha geniş ölçüde sınırlamalara uğratılmasına yönelik bir etkinliğe girişme ya da eylemde bulunma hakkını sağlar biçimde yorumlanamaz", tarzında düzenlemeler yapılmış,

Ulusal alanda ise Anayasa'nın 2, 13, 14 ve 26. maddelerinde benzer düzenlemelere yer verilmiştir.

Anayasa'nın 2, 13, 14 ve 26/2 ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10/2 ve 17. maddeleri birlikte değerlendirildiğinde; hürriyetlerin demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenlik, toprak bütünlüğü, kamu güvenliği ve düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli kalması gereken haberlerin yayılmasına engel olunması veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının korunması için kanunla öngörülen bazı biçim koşullarına, sınırlama ve yaptırımlara tabi tutulacağı anlaşılmaktadır.

Günümüz özgürlükçü demokrasilerinde, istisnaları dışında, geniş bir yelpaze ile düşüncüyü açıklama korunmakta ve ifade hürriyeti kapsamında değerlendirilmek suretiyle, özgürlüğün sağladığı haklardan en geniş şekilde yararlandırılmaktadır.

Ne varki; halkı kin ve düşmanlığa tahrik, iftira, küfür/sövme, onur, şeref ve saygınlığı zedeleyici söz ve beyanlar ise düşünce özgürlüğü bağlamında hukuki koruma görmemekte, suç sayılmak suretiyle cezai yaptırıma bağlanmaktadır.

İfade özgürlüğü sadece lehte olduğu kabul edilen veya zararsız veya ilgilenilmeye değmez görülen haber ve düşünceler için değil, devletin veya toplumun bir bölümünün aleyhinde olan, onları rahatsız eden haber ve düşünceler içinde uygulanır. Bu demokratik toplum düzeninin ve çoğulculuğun gereğidir.

Düşünce özgürlüğü ve dolayısıyla eleştirel akılcılık, demokratik toplumlarda vazgeçilmez bir değerdir. Demokratik toplumlarda, bireyler düşündükleri gibi konuşmalı, yazmalı; konuştukları, yazdıkları gibi düşünmelidirler. Bunlar örtüşmezse, orada ikiyüzlülük ve aldatma egemen olur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne göre, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi; hakları, kurumsal ve yarısamacı biçimde değil, uygulanabilir, etkili ve somut biçimde güvence altına almıştır. (Artico, 13/05/1980) Çoğulculuk; hoşgörü, görüş açıklama demokratik toplumunun kurucu öğeleridir. Toplumlarda, yalnızca hoşgörüden, saldırgan ve zararlı olmayan görüşleri değil, toplumu derinden yaralayan, onu şarsan, aşağılayan, rahatsız eden görüşleri/inanışları sergilemek de, düşüncüyü açıklama özgürlüğüne girer. (Handyside, 07/12/1976, Sunday Times 26/04/1979) Düşünce ve bunları açığa vurma özgürlüğü demokratik toplumun olmazsa olmaz temelidir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne göre; ifade özgürlüğü herkes için önem taşımakla beraber, "halkın seçilmiş temsilcileri" için bu özgürlük özellikle önemlidir. Bu kişiler seçmenlerini temsil eder, onların zihinlerini meşgul eden sorunlara dikkat çeker, onların yararını savunur.

Özetle, demokratik bir toplumun insanı, güne söyleyeceği ya da yazacağı bir sözün, yazının suç olup olmadığı kaygısıyla başlayamaz. Çünkü özgürlük asıdır. Hukuk insanı özgürleştirdiği oranda meşrudur.

Hoşgörü, Türk toplumunun kültürel geçmişinde ve yaşamında, Atatürk'ünde, Mevlana'sında, Yunusu'nda, Veysel'inde görkemli biçimde sergilenmiştir. Türk hukukçusu, bu hazır hoşgörü malzemesini, uygulamaya yansıttığı taktirde, uygarlaşma tavana vuracaktır. Çünkü; kendi kültürel toprağında boy gösteren hoşgörü anlayışıyla uygar dünyada gelişen hoşgörü anlayışı çatışmamakta; yalnızca uygulamaya aktarılmayı beklemektedir; o kadar.

Bu açıklamalar ve genel ilkeler ışığında maddi olay ele alınıp değerlendirildiğinde; Şüpheli belediye başkanının, kentin değişik noktalarındaki pano ve billboardlara, üzerinde Türkiye Haritası ile fotoğrafının da yer aldığı "Bu vatan bizim. Ya sev, ya terket" afişleri astığı, buna bağlı olarak ise herhangi bir suçun işlenmediği tespit edilmiştir. Kin ve düşmanlığa tahrikin manasının; "husumet beslenen konuya karşı, tasarlayarak, zarar vermeye, öç almayı gerektirecek şiddette nefret duymaya yönelik hareketlerin zeminini oluşturan psikolojik hal" olduğu da dikkate alırsa, esasen "halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme" suçunun oluşması için "tahrik" teşkil eden ifadenin mutlaka şiddet içermesi ya da şiddeti tavsiye etmesi gerekecektir. Vardığınız bu sonuç, büyük ölçüde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararları ile de örtüşmektedir. (Sözelimi; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin; Okçuoğlu/Türkiye Davası, Özdep/Türkiye Davası, Karataş/Türkiye Davası, Polat/Türkiye Davası)

Halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik suçunun konusun oluşturduğu ileri sürülen "Bu vatan bizim. Ya sev, ya terket" sözünün, şiddeti içermediği gibi şiddeti tavsiye ettiği de söylenemez. Kaldı ki; şüphelinin anılan eylemiyle herhangi bir kesimi hedef alıp almadığı, herhangi bir kesimi hedef aldı ise hangi kesimi hedef aldığı da saptanamamıştır. Şüphelinin vaki eyleminin, insan hak ve özgürlükleri içinde, hayat hakkıyla birlikte, en önemli haklardan biri olan düşünce ve düşüncüyü açıklama özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesinde zorunluluk bulunmaktadır. Bu nedenle maddi olayda; "halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik" dahil herhangi bir suçun yasal unsurlarının oluşmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

SONUC

Yasal unsurları oluşmayan müstet suçtan dolayı şüpheli hakkında; kamu adına KOVUŞTURMAYA YER OLMADIGINA, kararın bir örneğinin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 131/3. maddesiyle, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün 01/01/2006 tarih ve B.03.0.CIG.0.00.00.05/010.06.02/1 sayı, 2 numaralı genelgeliri uyarınca, gereğinin taktir ve ifası için İskenderun Kaymakamlığına gönderilmesine, 5271 sayılı CMK'nın 172 ve devamı maddeleri uyarınca 15 (on beş) gün içerisinde, Cumhuriyet Başsavcılığına ve/veya başka bir yer Cumhuriyet Başsavcılığına ya da Hatay Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına verilecek bir dilekçe ile Hatay Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığı nezdinde itiraz kanun yolu açık olmak üzere karar verildi. 09/01/2009.

